

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2Ndob/41/2024
Identifikačné číslo spisu:	6124253908
Dátum vydania rozhodnutia:	28.11.2024
Meno a priezvisko:	JUDr. Beáta Miničová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2024:6124253908.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Beaty Miničovej a členiek senátu Mgr. Sone Pekarčíkovej a JUDr. Jaroslavy Fúrovej, v spore žalobcu: POHOTOVOST', s.r.o., Pribinova 25, 811 09 Bratislava, IČO: 35 807 598, zastúpený JUDr. Katarínou Hegedúšovou, advokátkou, Majerníkova 3/A, 841 05 Bratislava, IČO: 42 185 190, proti žalovanému: JUDr. M. Y., narodený X. S. XXXX, H. X, XXX XX H., zastúpený Mgr. Martin Berek, advokát s.r.o., Landererova 7866/12, 811 09 Bratislava, IČO: 55 134 114, o zaplatenie 1 035,58 eura s príslušenstvom, vedenom na Mestskom súde Bratislava III pod sp. zn. 72Cb/87/2024, o nesúhlase Mestského súdu Bratislava III s postúpením sporu Okresným súdom Banská Bystrica, takto

rozhodol:

Príslušným súdom na prejednanie a rozhodnutie sporu je Mestský súd Bratislava IV.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Banská Bystrica listom, sp. zn. 16Up/538/2024 zo dňa 6. júna 2024 postúpil spor Mestskému súdu Bratislava III, ako súdu príslušnému na prejednanie sporu, nakoľko žalobca v zákonom stanovenej lehote navrhol pokračovanie v konaní na príslušnom súde v zmysle § 10 ods. 3, resp. v zmysle § 14 ods. 3 zákona č. 307/2016 Z. z. o upomínacom konaní v znení neskorších právnych predpisov.

2. S postúpením sporu nesúhlasil Mestský súd Bratislava III a predložil vec spoločne nadriadenému súdu podľa § 43 ods. 2 CSP. Poukázal, že Okresný súd Banská Bystrica postúpil vec z dôvodu kauzálnej príslušnosti Mestského súdu Bratislava III v obchodnoprávných sporoch. V predmetnej veci sa žalobca domáha zaplatenia sumy 1 035,58 eura s príslušenstvom titulom vydania bezdôvodného obohatenia za uhradené faktúry spočívajúce v trovách exekúcie. Exekútor pri výkone svojej činnosti vykonáva úradnú moc a pôsobí ako verejný činiteľ, preto sa Mestský súd Bratislava III domnieva, že nejde o spor z obchodnoprávneho záväzkového vzťahu medzi dvoma podnikateľmi týkajúci sa ich podnikateľskej činnosti spadajúci pod § 261 ods. 1 a 2 zákona č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník v znení neskorších právnych predpisov (ďalej len „OBZ“), ani pod tzv. absolútne obchodnozväzkové vzťahy podľa § 261 ods. 6 OBZ, či fakultatívne obchodnozväzkové vzťahy podľa § 262 OBZ.

3. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“), ako súd spoločne nadriadený Okresnému súdu Banská Bystrica a Mestskému súdu Bratislava III, vzhľadom na predloženie nesúhlasu Mestského súdu Bratislava III s postúpením veci Okresným súdom Banská Bystrica v zmysle § 43 ods. 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších právnych predpisov (ďalej len „CSP“) tento nesúhlas prejednal a dospel k záveru, že nesúhlas Mestského súdu Bratislava III s postúpením veci je dôvodný.

4. Podľa § 12 ods. 2 CSP ak tento zákon neustanovuje inak, na konanie v prvej inštancii je pre obvod Mestského súdu Bratislava IV miestne príslušný Mestský súd Bratislava IV.

5. Podľa § 13 CSP na konanie v prvej inštancii je miestne príslušný všeobecný súd žalovaného, ak nie je ustanovené inak.

6. Podľa § 22 CSP na konanie v obchodnoprávných sporoch sú príslušné:

- a) Mestský súd Bratislava III pre obvod Krajského súdu v Bratislave,
- b) Mestský súd Košice pre obvod Krajského súdu v Košiciach,
- c) Okresný súd Banská Bystrica pre obvod Krajského súdu v Banskej Bystrici,
- d) Okresný súd Nitra pre obvod Krajského súdu v Nitre,
- e) Okresný súd Prešov pre obvod Krajského súdu v Prešove,
- f) Okresný súd Trenčín pre obvod Krajského súdu v Trenčíne,
- g) Okresný súd Trnava pre obvod Krajského súdu v Trnave,
- h) Okresný súd Žilina pre obvod Krajského súdu v Žiline.

7. Podľa § 40 CSP, súd aj bez námietky skúma vecnú príslušnosť, kauzálnu príslušnosť a funkčnú príslušnosť počas celého konania; kauzálnu príslušnosť v obchodnoprávných sporoch súd skúma iba do otvorenia pojednávania alebo predbežného prejednávania sporu.

8. Podľa § 43 ods. 1 CSP, ak súd postupom podľa § 40 a § 41 zistí, že nie je príslušný, bezodkladne postúpi spor príslušnému súdu bez rozhodnutia a upovedomí o tom žalobcu. Žalovaného upovedomí len vtedy, ak mu už bola žaloba doručená.

9. Podľa § 43 ods. 2 CSP, ak súd, ktorému bol spor postúpený, s postúpením nesúhlasí, bezodkladne predloží súdny spis bez rozhodnutia spoločne nadriadenému súdu na rozhodnutie o príslušnosti; ak ide o spor o miestnu príslušnosť, predloží súdny spis svojmu nadriadenému súdu. Týmto rozhodnutím sú súdy viazané.

10. Podľa § 261 ods. 1 OBZ táto časť zákona upravuje záväzkové vzťahy medzi podnikateľmi, ak pri ich vzniku je zrejmé s prihliadnutím na všetky okolnosti, že sa týkajú ich podnikateľskej činnosti.

11. Podľa § 261 ods. 2 OBZ touto časťou zákona sa spravujú takisto záväzkové vzťahy medzi subjektom verejného práva, ak sa týkajú zabezpečovania verejných potrieb alebo vlastnej prevádzky a podnikateľmi pri ich podnikateľskej činnosti.

12. Podľa § 261 ods. 8 OBZ pri použití tejto časti zákona podľa odsekov 1 a 2 je rozhodujúca povaha účastníkov pri vzniku záväzkového vzťahu.

13. Podľa § 451 ods. 1, ods. 2 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších právnych predpisov, kto sa na úkor iného bezdôvodne obohatí, musí obohatenie vydať. Bezodhodným obohatením je majetkový prospech získaný plnením bez právneho dôvodu, plnením z neplatného právneho úkonu alebo plnením z právneho dôvodu, ktorý odpadol, ako aj majetkový prospech získaný z nepoctivých zdrojov.

14. Pre rozhodnutie tohto sporu o príslušnosť je potrebné zodpovedať otázku, či predmetom konania je občianskoprávny, alebo obchodnoprávny spor. Najvyšší súd poukazuje na to, že pre určenie príslušnosti

súdu je vždy významný obsah žaloby, ktorý formuluje žalobca, a teda i to, akej súdnej ochrany sa dovoľáva.

15. Najvyšší súd z obsahu spisu zistil, že žalobca podal na Okresný súd Banská Bystrica návrh na vydanie platobného rozkazu v upomínacom konaní. Predmetom konania má byť jeho pohľadávka voči žalovanému, ktorá mala vzniknúť na tom skutkovom základe, že žalovaný, ako súdny exekútor vystavil dňa 25. mája 2020 faktúru č. 200100851, ktorej predmetom boli trovy exekúcie, a žalobca trovy exekúcie v celkovej výške 1 075,41 eura žalovanému zaplatil. Podľa žalobcu si však žalovaný fakturoval trovy aj v konaniach, v ktorých mu súdy trovy konania nepriznali. Podľa žalobcu teda vzhľadom na uvedené došlo pri jednotlivých exekučných konaniach (vymenovaných v návrhu) k bezdôvodnému obohateniu žalovaného ako súdneho exekútora v sume vo výške 1 035,58 eura.

16. Najvyšší súd podotýka, že záväzkový vzťah medzi žalobcom a žalovaným vznikol na podklade faktúry, ktorou si žalovaný ako súdny exekútor uplatnil trovy exekučného konania voči žalobcovi podľa § 195 a nasl. zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších právnych predpisov (ďalej len „Exekučný poriadok“). Pre založenie kauzálnej príslušnosti Mestského súdu Bratislava III podľa § 22 písm. a) CSP je nevyhnutné, aby bola naplnená kvalitatívna stránka pojmu obchodnoprávny spor, o ktorý ide vtedy, ak ide o spor podľa druhej časti Obchodného zákonníka, prípadne o spor zo záväzkového vzťahu, ktorý možno podľa ustanovení § 261 a § 262 OBZ považovať za obchodný záväzkový vzťah podľa tretej časti OBZ. Najvyšší súd sa teda ďalej zaoberal tým, či je možné záväzkový vzťah medzi žalobcom a žalovaným považovať za obchodný záväzkový vzťah podľa tretej časti OBZ.

17. Podľa najvyššieho súdu v predloženej veci nejde o obchodný záväzkový vzťah, nakoľko nie sú naplnené základné zákonné predpoklady podľa § 261 ods. 1, ods. 2 OBZ, ani podľa § 261 ods. 6 OBZ alebo podľa § 262 OBZ. Medzi žalobcom a žalovaným nemožno predovšetkým konštatovať, že by išlo o záväzkový vzťah medzi podnikateľmi alebo o záväzkový vzťah medzi podnikateľom a subjektom verejného práva, ktorý by sa týkal zabezpečovania verejných potrieb alebo jeho vlastnej prevádzky. Žalovaný pri vzniku záväzkového vzťahu vystupoval ako súdny exekútor, ktorý si uplatnil u žalobcu trovy exekučného konania s odkazom na ustanovenia Exekučného poriadku. Pri vzniku záväzkového vzťahu teda žalovaný inými slovami vystupoval ako štátom určená a splnomocnená osoba na vykonávanie núteného výkonu exekučných titulov a realizoval činnosť, ktorá je výkonom verejnej moci (pozri § 2 ods. 1 a § 5 ods. 2 Exekučného poriadku). Uplatnenie trov exekučnej činnosti súdnym exekútorom je zákonným postupom upraveným v Exekučnom poriadku, ktorý nenapĺňa znaky podnikateľskej činnosti, ale je nerozlučne spojený s výkonom verejnej moci súdnym exekútorom, pričom z povahy veci je vylúčené, aby bol v tejto pozícii označený za podnikateľa podľa § 2 ods. 2 OBZ. Najvyšší súd v tejto súvislosti dáva do pozornosti, že pokiaľ žalobca vyvodzuje svoj nárok z bezdôvodného obohatenia odkazujúc na pôvodný záväzkový vzťah so súdnym exekútorom uvedený vyššie, potom platí, že právny režim záväzkového vzťahu z bezdôvodného obohatenia nasleduje právny režim záväzkového vzťahu, od ktorého žalobca nárok z bezdôvodného obohatenia odvodzuje, a teda ani v prípade žalovaného nároku z bezdôvodného obohatenia nie je dôvod sa domnievať, že by išlo o obchodný záväzkový vzťah podľa tretej časti OBZ.

18. Najvyšší súd sumarizuje, že vzhľadom na charakter subjektov a realizáciu výkonu verejnej moci pri uplatnení pôvodnej pohľadávky súdnym exekútorom, nie je spor medzi žalobcom a žalovaným obchodnoprávnym sporom, nakoľko nie sú splnené zákonné predpoklady, aby sa na tento záväzkový vzťah vzťahovali ustanovenia tretej časti OBZ. Uvedené platí rovnako aj pre odvodený nárok z bezdôvodného obohatenia. S poukazom na § 13 a § 14 CSP v spojení s § 12 ods. 2 CSP vychádzajúc z adresy trvalého pobytu žalovaného je príslušným súdom na prejednanie tohto sporu Mestský súd Bratislava IV.

19. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.